

ET SKATTEKORT TIL DIN COMPUTER:

23 hemmelige funktioner du skal kende i Windows

Mange brugere skraber blot overfladen i Windows, og de opdager derfor kun en brøkdel af de værktøjer og funktioner, som styresystemet rummer. Det ændrer vi på her.

Journalist
Niklas Ernst

Forestil dig, at du en dag rydder op i en gammel skuffe og pludselig finder et støvet kort. Det ligner en plantegning over dit hus, men med en afgørende forskel: Nede i hjørnet er der tegnet en dør, du aldrig har lagt mærke til før. En kældernedgang, skjult bag reolen eller tapetet, som fører til noget, du ikke vidste fandtes.

Du åbner døren og går forsigtigt ned ad trappen. Rummet er fyldt med mærkelige maskiner, værktøjer og dimser, som du straks går i gang med at undersøge og udforske. Alt har været under dine fødder hele tiden, men du har aldrig opdaget det. Sådan er det også med Windows. Du bru-

ger det hver dag til mails, tekstbehandling, billeder, internet og de samme faste rutiner, du har opbygget over årene. Men Windows er meget mere end det, du umiddelbart ser på overfladen.

De skjulte skatte

Systemet gemmer på snesevis af funktioner og værktøjer, som ligger skjult under menuer, genvejs-taster og indstillinger, du kun sjældent besøger.

Nogle af funktionerne sparer dig tid. Andre gør skærmen mere behagelig for øjnene. Nogle rydder op i dine filer automatisk, mens andre lader dig arbejde hurtigere og mere effektivt, uden at du behøver at købe ekstra programmer eller installere mystiske udvidelser. Problemet er bare, at ingen rigtig fortæller dig, at de

findes. Microsoft nævner dem sjældent, og Windows har ingen medfølgende manual, så du skal selv finde vej, med mindre du får hjælp. Det er her, at denne guide kommer ind i billedet i form af et skattekort til den hemmelige kælder i din computers styresystem.

Her viser vi dig 23 nyttige og overraskende værktøjer, som allerede findes på din computer. Du skal bare vide, hvordan du finder dem. Så tag lommelygten frem, ret blikket mod kælderen, og følg så kortet. Der er nemlig masser at gå på opdagelse i.

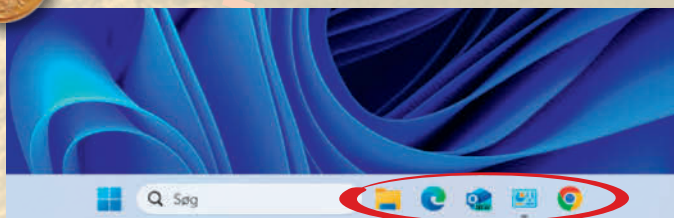
Virker funktionerne på din maskine?

Langt størstedelen af de værktøjer, vi viser i denne guide, virker både i Windows 10 og Windows 11. Enkelte funktioner er kun tilgængelige i Windows 11, og disse er tydeligt markeret, så du nemt kan se forskel.

Nem adgang til dine yndlingsprogrammer

Har du dine favoritprogrammer fastgjort til proceslinjen, kan du åbne dem lynhurtigt uden at bruge musen, hvis du i stedet bruger dit tastatur. Det er især nyttigt, hvis du i forvejen ofte bruger tastaturgenveje og gerne vil undgå at klikke rundt og bruge musen mere end højst nødvendigt.

Tryk på Windows-tasten + et tal for at åbne det program, der har den pågældende placering på proceslinjen. Vil du her åbne Chrome, skal du altså trykke Windows + **5**.

2

Direkte adgang til alle dine åbne programmer

Du behøver ikke længere højreklikke på proceslinjen for at åbne Jobliste. Der findes en direkte genvej, som hurtigt viser dig, hvad computeren arbejder med, og hvor du kan lukke programmer, tjekke hukommelsen og se hvad der starter sammen med computeren.

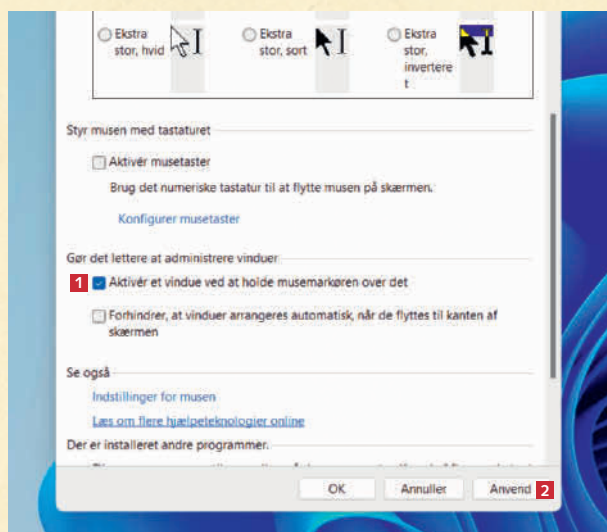

Tryk **Ctrl** + **Shift** + **Esc** for at åbne Joblisten direkte, så du fx hurtigt kan lukke et program.

4

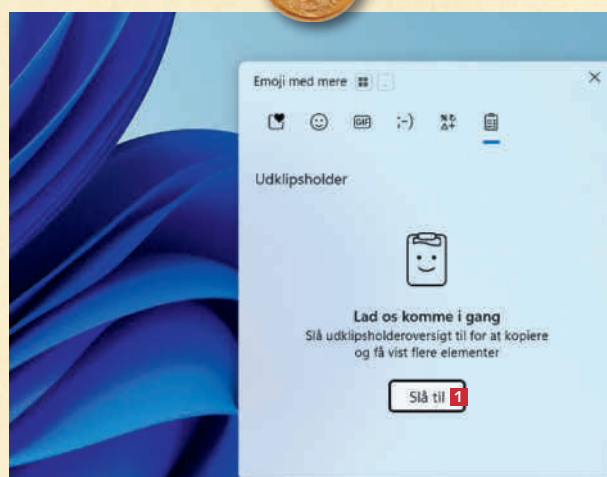
Aktivér et vindue uden at klikke

Normalt skal du klikke på et vindue for at gøre det aktivt, men Windows har en skjult mulighed, hvor det er nok bare at føre musen hen over vinduet. Det kan være nyttigt, hvis du arbejder med mange vinduer åbne og gerne vil undgå konstant at klikke.

Gå til Kontrolpanel og klik på **Øget tilgængelighed**. Klik her på **Skift, hvordan musen virker** og sæt så flueben ved **Aktivér et vindue ved at holde musemarkøren over det** 1 og klik så på **Anvend** 2.

3

Tryk på Windows + **V**, og klik på **Slå til** 1 første gang, du åbner den nye udklipsholder. Brug herefter samme genvej for at åbne historikken.

Den geniale og skjulte udklipsholder

Du kender sikkert Ctrl + C og Ctrl + V. Men vidste du, at Windows også gemmer en hel liste over det, du tidligere har kopieret, så du kan gå tilbage i tiden? Med clipboard-historikken kan du hurtigt finde tidligere kopieret tekst og billeder og endda fastgøre ting, du ofte bruger. Det fungerer på tværs af programmer og kan synkroniseres mellem dine Windows-enheder.

5

Arrangér dine vinduer med tastaturet

Du kan lynhurtigt arrangere vinduer side om side uden musen. Det gør det nemt at bruge flere programmer samtidig og er især nyttigt på store skærme. Funktionen gør det let at sammenligne dokumenter, flytte filer mellem mapper, eller bare organisere dit arbejdsrum. Mange kender ikke funktionen og bruger i stedet musen til at trække vinduer med, men det er spild af tid.

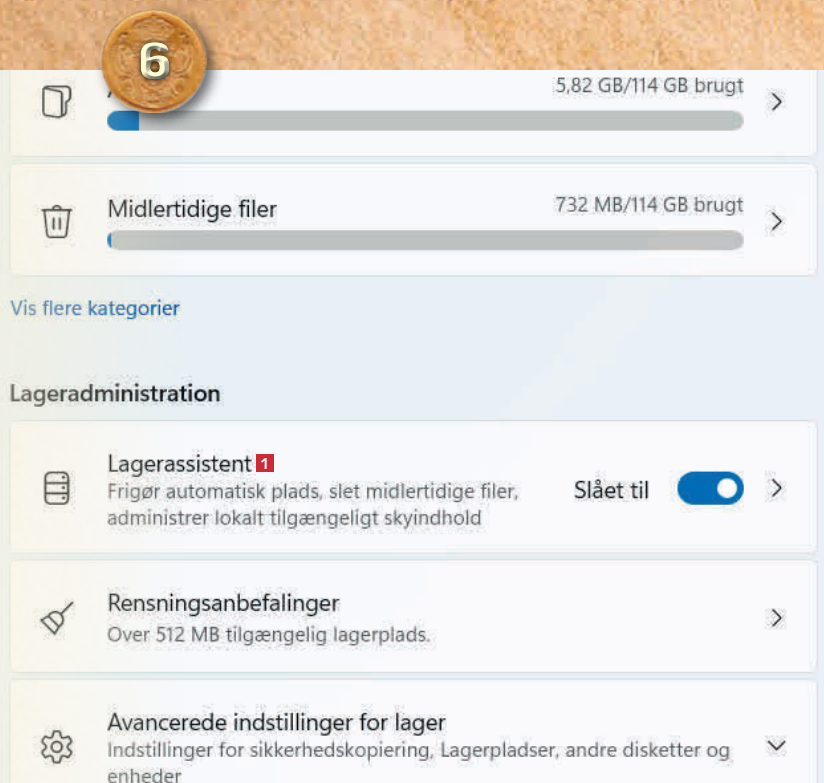

Tryk Windows-tasten + pil til venstre eller højre for at placere vinduet i halvdelen af skærmen. Du kan også lave vinduet mindre ved at bruge pilene op og ned.

Styr på pladsen med Lagerassistent

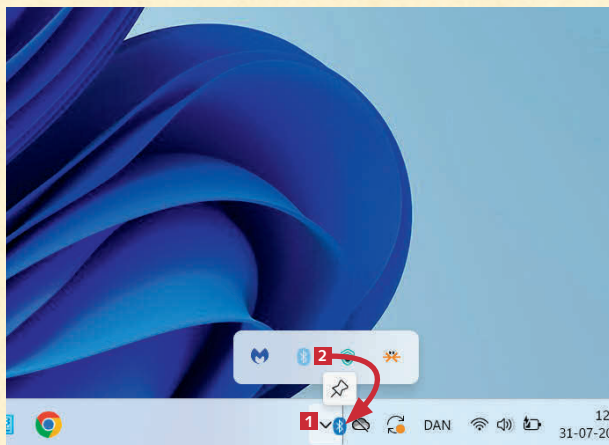
Windows kan automatisk rydde op på harddisken ved at slette midlertidige filer og gamle versioner af Windows. Det foregår med funktionen Lagerassistent, som mange brugere desværre aldrig opdager. Det er ærgerligt, for funktionen kan spare både plads og besvær.

Gå til **Indstillinger**, vælg så **System**, og klik på **Lager** og aktivér **Lagerassistent** 1.

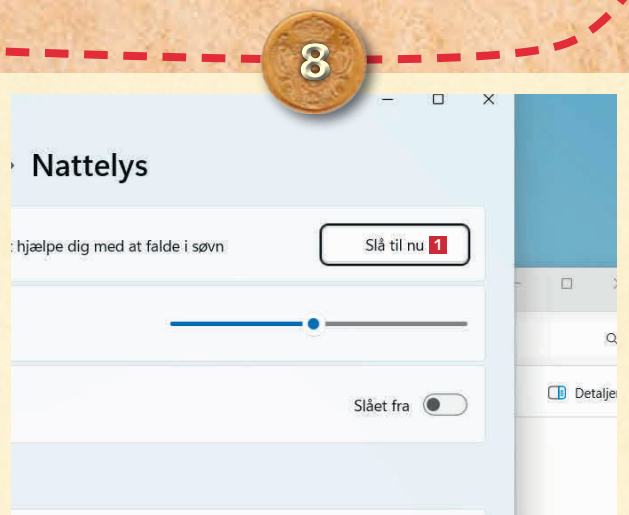

Godt overblik over dine ikoner

Systembakken nede i højre hjørne ved uret kan hurtigt blive rodet med mange små ikoner og statusmeddelelser. Men du kan faktisk selv bestemme, hvilke der vises, og hvilke der skal gemmes væk. Det giver overblik og et mere ryddeligt skrivebord. Ikonerne kan du bare trække rundt på ved hjælp af din mus.

Åbn den udvidede systembakke ved at klikke på den lille pil 1, og træk så Bluetooth-genvejen 2 ned, så der er nem adgang til den.

Søg efter **Nattelys** i Startmenuen, og klik på knappen **Slå til nu** 1. Justér tidspunkt og intensitet efter behov.

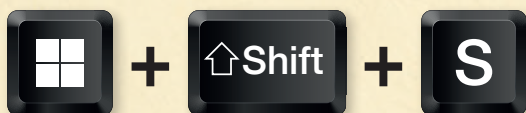
Gør skærmen mere behagelig ved at fjerne blå lys

Blåt lys fra skærmen kan påvirke din søvn negativt. Med Nattelys i Windows dæmpes det blå lys automatisk om aftenen, så det er mere behageligt for øjnene. Det kan både planlægges og justeres i styrke. Funktionen er især god, hvis du sidder ved skærmen til sent om aftenen eller natten.

9

Tag præcise skærbilleder uden programmer

Windows har et indbygget værktøj til at tage skærbilleder af netop det, du vil vise, uden at fange hele skærmen. Du kan vælge et frit område, et specifikt vindue eller hele skærmen og indsætte direkte i fx en mail eller i et dokument, du arbejder i.

Tryk Windows-tasten + Shift + S. I toppen åbner nu en menu, hvor du kan vælge, hvor meget af skærmen, du vil tage et billede af.

11

Tryk **Windows + P** og vælg så, hvordan du gerne vil have vist din skærm.

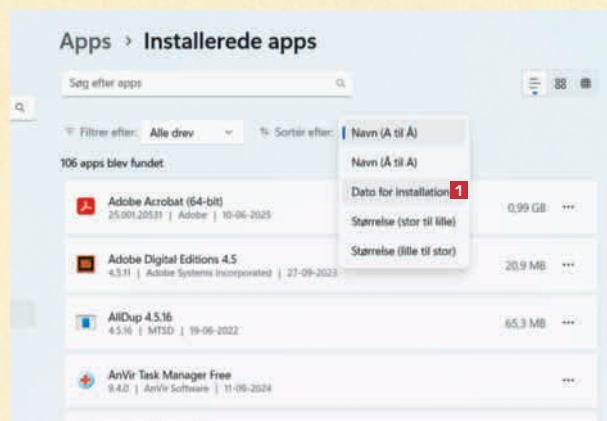
Skift skærmvisning på sekunder

Når du kobler en skærm eller projektor til pc'en, behøver du ikke famle med indstillingerne. Med denne tastaturgenvej kan du skifte mellem forskellige visninger og vælge, om skærmen fx skal spejles eller udvides.

10

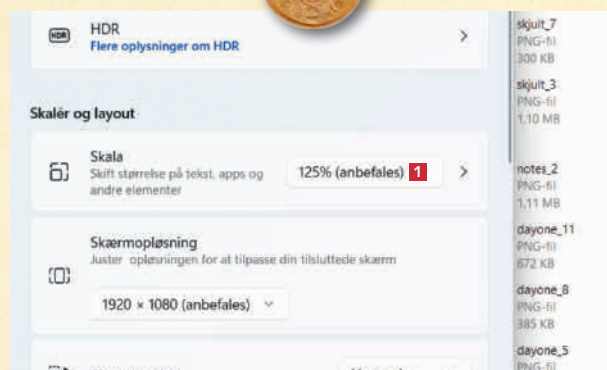
Overskuelighed i dine programmer

Hvis du vil vide, hvad der for nylig er blevet installeret på din computer, kan du vælge at få sorteret dine programmer efter installationsdato.

Klik i **Indstillinger** på **Apps**. Vælg her **Installerede apps**, og klik på **Dato for installation** **1** ved **Sorter efter**. I Windows 10 hedder det **Installationsdato**.

12

Gå til **Indstillinger**, og klik på **System**. Vælg her skærm og vælg så fx **125% (anbefales)** **1** ved **Skala**.

Svært ved at læse teksten? Her er løsningen

Du kan gøre tekst, ikoner og elementer større uden at ændre skærmens opløsning. Det er nyttigt, hvis du har svært ved at læse små tekster eller bruger en skærm med en meget høj opløsning.

13

WINDOWS 11

Hold musen over lydikonet i proceslinjen, og brug så musehjulet til at skrue op eller ned.

Justér nemt lyden med dit musehjul

Når du har vænnet dig til denne Windows 11-funktion, bliver den hurtigt uundværlig. Hold musen over proceslinjens højttalerikon i nederste, højre hjørne, så du kan justere lydstyrken. Det sparer dig for mange klik.

15

Plads til alle dine åbne programmer og vinduer

Windows giver mulighed for at have flere virtuelle skriveborde åbne på én gang. Det er en elegant måde at adskille arbejde, fritid eller projekter på, og gør det nemmere at fokusere.

Tryk Windows + **Tab** og vælg **Nyt skrivebord**. Du kan skifte mellem skrivebordene med tastakombinationen **Windows + Tab**.

14

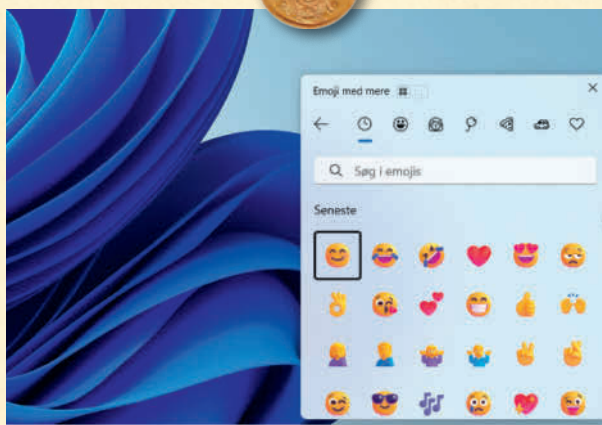
Blokér for forstyrrelser

Hvis du bliver afbrudt af notifikationer, når du arbejder, kan en fokussession hjælpe. Den skjuler midlertidigt beskeder fra apps og systemet, så du kan koncentrere dig. Du kan selv definere tidspunkter og undtagelser.

Gå til **Indstillinger** og **System**. Klik på **Fokus**. Vælg nu, hvor lang tid din fokussession skal vare **1**, og klik på **Start fokussession** **2**.

16

Tryk på Windows + punktum-tasten for at åbne emoji-vinduet. Klik på en emoji for at indsætte den.

Nem adgang til alverdens emojis

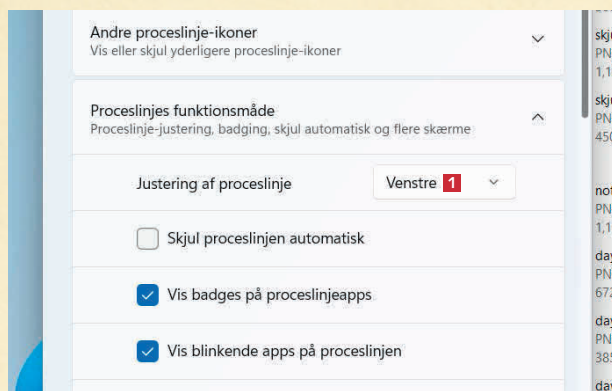
Windows har en indbygget oversigt over emojis, specialtegn og symboler, som er let at bruge, men som få kender. Den kan bruges i tekstfelter i programmer og når du skriver mails og beskeder.

17

WINDOWS 11

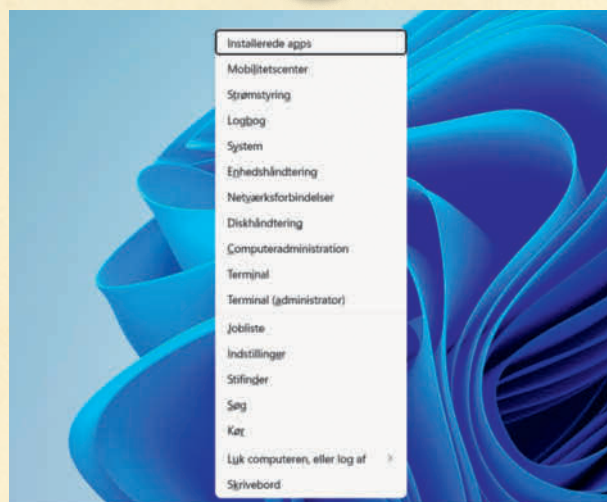
Flyt Startknappen til venstre i Windows 11

I Windows 11 sidder Startknappen og proceslinjens ikoner som standard i midten. Det er et dristigt valgt, som har delt vandene, men heldigvis kan du selv vælge, om du vil have startknappen tilbage i det vante, venstre hjørne.

Højreklik på proceslinjen, og vælg Indstillinger for proceslinjen. Under **Proceslinjens funktionsmåde** skal du vælge **Venstre 1** ved **Justering af proceslinje**.

18

Tryk Windows + **X** og vælg en funktion med piletasterne eller musen.

Nem adgang med den skjulte menu

Win + **X** åbner en særlig menu med genveje til centrale funktioner som Enhedshåndtering, Diskhåndtering og Kommandoprompt. Det er en slags *supermenu* for avancerede brugere.

19

For at aktivere den mørke tilstand, skal du gå til indstillingerne, klikke på **Personlig tilpasning** og så vælge **Mørk 1** ved **Vælg din tilstand**.

Lad Windows gå helt i sort

Hvis du synes, at den lyse brugerflade i Windows kan være anstrengende for øjnene, især om aftenen, kan du

skifte til mørk tilstand. I Windows 10 hedder funktionen **Vælg en farve**, mens den i Windows 11 hedder **Vælg**

din tilstand. I begge styresystemer finder du funktionen i Windows' indstillinger ved **Personlig tilpasning**.

20

WINDOWS 11

Se hvad der sluger dit batteri

Windows 11 har en funktion, hvor du kan se, hvilke apps og processer, der bruger mest strøm, og hvad du kan gøre for at forlænge batterilevetiden. Det er især nyttigt på bærbare, hvor batteritiden er afgørende.

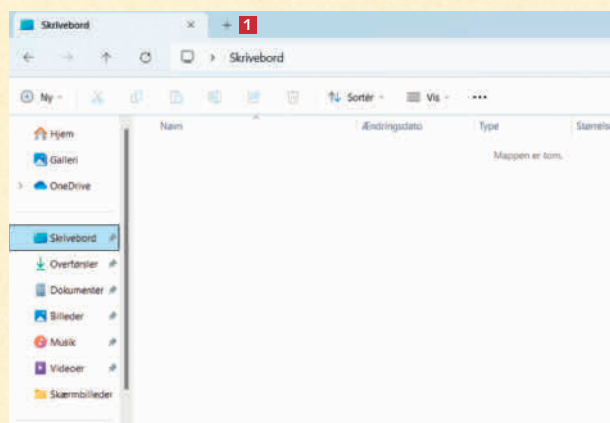
Gå til **Indstillinger**, og vælg **System**. Klik her på **Strøm og batteri**, og klik på **Batteriforbrug**.

22

WINDOWS 11

Brug faner i Stifinder og få bedre overblik

I Windows 11 kan du nu åbne flere faner i Stifinder ligesom i en browser. Det gør det langt nemmere at flytte filer, sammenligne mapper og organisere dit arbejde.

Åbn Stifinder og brug **+**-ikonet **1** øverst. Så åbner en ny fane i Stifinder.

21

Lås computeren lynhurtigt når du går væk

Med én tast kan du straks låse din pc og sikre, at ingen kigger med, mens du er væk. Det er en enkel og effektiv måde at beskytte dine data på, både derhjemme og på arbejdet.

Tryk **Windows + L** for at låse skærmen, så kun du har adgang til din computer, data og filer.

23

Åbn **Lommeregner** i Windows, og vælg menuen øverst til venstre. Klik på **Videnskabelig** for at få adgang til den avancerede lommeregner.

Brug Windows' skjulte funktioner i lommeregneren

Lommeregneren i Windows kan meget mere, end man skulle tro. Med ét klik forvandles den til en fuldblods videnskabelig regnemaskine med funktioner til alt fra statistik til trigonometriske beregninger.